

Pád NDH a nástup komunistické strany v Jugoslávii

Jan Skýpala

Ačkoliv se může zdát, že pád Nezávislého státu Chorvatsko (Nezavisna Država Hrvatska – NDH) nemá v kontextu konce druhé světové války větší význam, opak je pravdou. Jistě, dění vedoucí k zániku zločinného NDH, jeho zánik a následné události nebyly pro Evropu významné jako kupříkladu dění v Německu a jeho sousedních státech, avšak pro jugoslávský prostor šlo o zásadní skutečnosti udávající nový směr, směr ke komunistické diktatuře.

4

Jan Urban Jarník (1848–1923): zakladatel české albanistiky

Martin Surovčák

Střední Evropa se od poloviny 19. století seznamovala s albánským světem jen velmi pozvolna. Nestávalo se příliš často, aby badatelé projevili vědecký zájem o toto vzdálené balkánské etnikum, a skuteční albanisté – ti, kteří se naučili albánsky, udržovali kontakt s Albánci nebo v albánském prostředí delší dobu pobývali a albánskou problematikou se dlouhodobě zabývali – by se tehdy dali spočítat na prstech jedné ruky. O to významnější je skutečnost, že lze za jednoho z nich právem označit českého rodáka Jana Urbana Jarníka, od jehož úmrtí letos uplynulo 90 let.

9

První poválečné statistické sčítání v Bosně a Hercegovině 2013

Ondřej Žíla

V Bosně a Hercegovině letos na podzim proběhlo první statistické sčítání v novodobé historii samostatného státu (poslední census byl uskutečněn ještě v roce 1991). Jeho výsledky by měly odpovědět na několik klíčových otázek: kolik osob v zemi po skončení občanské války skutečně žije, jaké jsou jejich základní populační charakteristiky a jak se v důsledku konfliktu proměnilo etnické složení obyvatelstva a jeho geografické rozmístění.

18

Využití obecné češtiny při překladu nespisovných a hovorových prvků

Iveta Šobrová

Nespisovné prvky v uměleckém díle mají nejen vzbuzovat iluzi věrné reprodukce mluvy postav, ale rovněž je a jejich chování pomáhají charakterizovat. Tyto prvky se v současné době objevují jak v dialozích literárních postav, tak i v řeči autorské. Pro překladatele představuje jejich výskyt velký problém, neboť názory na jejich překládání se liší.

26

Marko Sosič: Až do posledního jména

ze slovinštiny přeložila Eliška Papcunová

31

Adil Olluri: Otcův návrat
z albánštiny přeložil Martin Surovčák

35

Georgi Konstantinov: Jezero a jiné básně
z bulharštiny přeložil Pavel Zeman

37

Rigels Halili: Naród a jeho pieśni.
Rzecz o oralności, piśmienoci i epice ludowej wśród Albańczyków i Serbów
Igor Mikušiak

Haliliho práca je cenným textom nielen vďaka štylistickej a materiálovej pedantnosti, ale najmä preto, lebo na viacerých miestach prekonáva učebnicové klišé, kontrolovane atakuje frázozitosť diskusií o jednej z podstatných vrstiev albánskej a srbskej kultúry a toto sa realizuje korektne bez náznakov tendenčnosti a zámerných deformácií. Haliliho monografia v poľskom jazyku tak sympaticky a suverénne dopĺňa jasne vyprofilované podoby poľskej balkanistiky, ktorej potenciál je stabilne dotovaný historiografickými, kulturologickými, folkloristickými, lingvistickými a literárnovednými sondami.

40

Marek Jakoubek: Vojvodovo – historie, obyvatelstvo, migrace
Marcela Brabačová

Od roku 2010 byly vydány již tři autorské monografie věnované této vesnici a jejím obyvatelům. Nyní máme před sebou autorův další tvůrčí počín týkající se této obce, resp. jejích obyvatel. Jak sám autor píše v úvodu, navazuje tato publikace na předešlá díla, čtenář by se tedy měl seznámit alespoň s historií obce a se základními fakty, aby souvislostem zde uváděným rozuměl.

43

Interview with Biljana Borzan, Croatian member of the European Parliament
Adam Gazda

46

Jak chápat a interpretovat Balkán v jeho tematické pestrosti a kulturní provázanosti
rozhovor s Miroslavem Koubou

49

Z uprchlíka umělcem: Serhad Bapir
Kristýna Knapková

52

S Brontousaurem do srbského Banátu
rozhovor Moniky Hornové s Jakubem Konečným

57